

UNIVERSITATEA 'BABEȘ-BOLYAI' CLUJ-NAPOCA

FACULTATEA DE LITERE

TEZĂ DE DOCTORAT - REZUMAT

**DISCURSUL MEDIA. EDITORIALUL ROMÂNESC ÎN
PERIOADE DE CONFLICT**

NEWSPAPER EDITORIAL DISCOURSE.

THE ROMANIAN EDITORIAL AT TIMES OF CONFLICT

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC

PROF. DR. MIHAI M. ZDRENGHEA

DOCTORAND

**MUREȘAN (căs.PORUȚIU) EMANUELA-
CRISTINA**

2013

CUPRINS

Introducere	5
Capitolul 1: Direcții de cercetare în studiul limbii și în discursul media	13
1.1. Introducere.....	13
1.2. Direcții de cercetare în lingvistică.....	14
1.3. Analiza discursului.....	17
1.3.1. Definiția discursului.....	17
1.3.2. Abordarea pragmatică a analizei discursului.....	19
1.3.2.1. Teoria actelor de vorbire	21
1.3.2.2. Presupozițiile și implicatura.....	24
1.3.2.3. Principiul cooperării.....	27
1.3.3. Structura discursului.....	29
1.3.3.1. Structura informației	31
1.3.3.2. Coeziunea	33
1.4. Discursul media și studiul critic al limbii.....	36
1.4.1. Analiza critică și limbajul media.....	37
1.4.2. ACD – un pas înainte în analiza limbajului media	39
1.5. Limbaj și putere.....	45
1.6. Retorica – trecut și prezent.....	48
1.6.1. Retorica și pragmatica.....	49
1.6.2. Retorica și analiza critică a discursului.....	51
1.7. Editorialul - studii anterioare.....	52
1.8. Concluzii.....	54
Capitolul 2: Presa scrisă.....	56
2.1. Introducere.....	56
2.2. Mass media și comunicarea în masă	56
2.3. Evoluția presei scrise.....	60

2.4. O privire de ansamblu asupra presei românești și a începuturilor ei.....	63
2.4.1. Evoluția presei scrise românești.....	64
2.4.2. Publicațiile românești alese pentru acest studiu: particularități.....	69
2.4.2.1. <i>Adevărul</i>	71
2.4.2.2. <i>Evenimentul Zilei</i>	72
2.4.2.3. <i>Jurnalul Național</i>	73
2.4.2.4. Edițiile online.....	74
2.5. Concluzii.....	78
Capitolul 3: Editorialul: aspecte fundamentale.....	80
3.1. Introducere.....	80
3.2. Editorialul: definiție.....	80
3.3. Editorialul: istoric.....	84
3.4. Editorial vs. știre.....	86
3.5. Scopul editorialului.....	88
3.6. Cei din spatele editorialului.....	91
3.6.1. Editorialiști – calități și competențe.....	92
3.6.2. Pronumele 'Noi' în editorial.....	95
3.6.3. În spatele cortinei.....	100
3.6.4. Echipa editorială.....	102
3.7. Cum se redactează un editorial.....	103
3.8. Concluzii.....	108
Capitolul 4: Discursul de opinie în perioade de conflict.....	110
4.1. Introducere.....	110
4.2. Contextul istoric.....	113
4.3. Obiectivele cercetării.....	117
4.4. Importanța studiului.....	118
4.5. Scopul demersului.....	120
4.6. Concluzii.....	122
Capitolul 5: Metodologia și cadrul analitic de cercetare.....	123
5.1. Introducere.....	123

5.2. Analiza calitativă vs. analiza cantitativă.....	124
5.3. Colectarea corpusului.....	126
5.4. Cadrul analitic de cercetare.....	127
5.4.1. Structura retorică a editorialelor din presa ‘quality’ din România.....	128
5.4.2. Aspecte legate de manipularea interpretării.....	130
5.4.2.1. Opțiuni legate de reprezentarea acțiunilor, actorilor și a evenimentelor.....	131
5.4.2.1.1. Diateza pasivă.....	131
5.4.2.1.2. Nominalizarea.....	131
5.4.2.2. Opțiuni legate de reprezentarea informațiilor.....	132
5.4.2.3. Opțiuni legate de vocabular și structuri gramaticale.....	133
5.4.2.4. Opțiuni legate de încorporarea și reprezentarea altor voci.....	134
5.4.2.4.1. Intertextualitate.....	134
5.4.3. Strategii structurale de intensificare a mesajului: fragmentul inițial și final.....	135
5.5. Concluzii.....	136
Capitolul 6: Structura retorică a discursului editorial	138
6.1. Introducere.....	138
6.2. Structura schematică a discursului.....	138
6.3. Despre retorică.....	140
6.4. Componentele structurii retorice.....	141
6.4.1. Titlul.....	143
6.4.2. Enunțarea temei (problemei).....	150
6.4.3. Segmentul expozitiv.....	155
6.4.4. Partea argumentativă.....	161
6.4.5. Exprimarea unei poziții sau soluții.....	169
6.5. Concluzii.....	173
Capitolul 7: Aspecte legate de manipularea interpretării.....	176
8.1. Introducere.....	176
7.2. Direcții de cercetare.....	177
7.2.1. Opțiuni legate de reprezentarea acțiunilor, actorilor și evenimentelor.....	179

7.2.1.1. Diateza pasivă.....	179
7.2.1.2. Nominalizarea.....	183
7.2.2. Opțiuni legate de reprezentarea informațiilor.....	185
7.2.2.1. Adverbe	185
7.2.2.2. Verbe.....	187
7.2.3. Opțiuni legate de vocabular.....	190
7.2.4. Opțiuni legate de încorporarea și reprezentarea altor voci.....	197
7.2.4.1. Intertextualitate.....	198
7.3. Concluzii.....	206
Chapter 8: Strategii structurale de intensificare a mesajului: incipitul și fragmentul final...	209
8.1 Introducere.....	209
8.2. Strategii de intensificare: definiție, categorii, funcții.....	209
8.3. Structuri de maximizare în incipit.....	212
8.4. Structurile de maximizare în fragmentul final	222
8.5. Media vs. media.....	229
8.6. Concluzii.....	234
Rezumat, concluzii și discuții.....	236
Bibliografie.....	246
Apendice	256
Apendice A: Editorialele din <i>Adevărul</i>	256
Apendice B: Editorialele din <i>Evenimentul Zilei</i>	266
Apendice C: Editorialele din <i>Jurnalul Național</i>	277

Cuvinte cheie: discursul de opinie, discursul editorial în presa românească, perioadă de conflict politic și tensiuni sociale, analiza critică a discursului (CDA), persuasiune, limbaj ideologic, structura retorică, selecții lingvistice, strategii de intensificare a mesajului.

Preambul

Ziarele încă contează.

Oameni de toate profesiile citesc presa în mod regulat. Există întradevăr o gamă variată a surselor de informare în secolul XXI: ziare și reviste, radioul, televiziunea și internetul; cu toate acestea nici apariția televizorului, nici a internetului nu au dus la dispariția presei scrise. Tot mai multe voci consideră ziarul în formă print de domeniul trecutului. Chiar dacă reprezintă una dintre cele mai vechi forme de mass-media, nu înseamnă că ziarele trebuie eliminate sau înlocuite. Întradevăr, din cauza recesiunii economice un număr semnificativ de publicații fie au dispărut, fie au fost nevoite să se modernizeze devenind prezente în mediul online, de pildă.

În general, există o demarcație clară între jurnalismul de informare (știri, reportaj) și jurnalismul de opinie (editorialul); în timp ce prima categorie este menită să oglindească realitatea, în cazul celei de a doua accentul cade pe exprimarea opiniei respectivei publicații (prin vocea editorialistului) cu privire la un subiect de interes larg. Studiul sistematic și din perspective variate al editorialelor din presa scrisă a luat amploare în ultimii ani întrucât aceste articole reflectă nu doar opinia personală (a editorialistului), ci și pe cea a publicației în acord cu ideologia și politica editorială a instituției media. Așadar, cititorul care dorește să cunoască poziția ziarului cu privire la un eveniment de interes major se îndreaptă către editorial, și mai puțin către secțiunea știri.

Este cunoscut faptul că limbajul folosit în presă nu este niciodată neutru (Fowler, 1991) sau inocent, că articolele reprezintă versiuni ale realității în strânsă corelație cu linia editorială a publicației. Este deosebit de interesant de urmărit cum în perioade de tensiune politică și conflicte sociale același eveniment ori aceleași persoane sunt reprezentate cu precădere în discursul de opinie. Rolul jurnaliștilor în general și al editorialiștilor în special devine major întrucât orice conflict din sectorul politic sau social se desfășoară și în presa scrisă. Mai mult, discursul tinde să se polarizeze în jurul a două axe: ‘Noi’ sau ‘Ai noștri’ întotdeauna buni și demni de urmat, respectiv ‘Ei’ sau ‘Ai lor’ prezentați ca exemplu negativ.

Dacă articolul de informare (știrea, reportajul) oferă un discurs obiectiv, editorialul în poziția sa de ‘voce oficială’ a publicației promovează un tip de discurs de opinie persuasiv care îi servește interesele și care-i ‘trădează’ ideologia.

Obiectivele cercetării

Această lucrare își propune să examineze modul în care conflictele care au marcat începutul anului 2012 sunt reprezentate în articolele editoriale a trei dintre cele mai populare publicații din România, și anume în *Adevărul*, *Evenimentul Zilei* și *Jurnalul Național*. Așadar, principalele obiective sunt după cum urmează:

- să realizeze o analiză comparativă a discursului editorial din trei ziare 'quality', dar cu ideologii și politici editoriale distincte;
- să investigheze modul în care același conflict și aceeași participanți sunt reprezentați în discursul de opinie;
- să evidențieze atât asemănările, cât și diferențele de opinie așa cum apar în publicațiile studiate;
- să identifice strategiile lingvistice și structurale utilizate de fiecare publicație în promovarea unui punct de vedere specific;
- să afle dacă editorialele în poziția lor de articole persuasive de opinie apelează mai mult la rațiunea cititorului sau la emoțiile acestuia în cazul particular al perioadelor de conflict (politic și social).

Analiza comparativă a editorialelor poate dezvălui de asemenea și importanța pe care fiecare publicație o acordă unui subiect la un moment dat, modul în care aceeași realitate poate fi redată din perspective distincte. Analiza propriu-zisă se concentrează pe următoarele direcții de cercetare :

- structura retorică a acestor articole de opinie;
- modul în care editorialiștii încearcă să influențeze procesul de decodare a mesajului apelând la o varietate de strategii lingvistice;
- strategii structurale de intensificare a mesajului global al textului (primul și ultimul paragraf)

Importanța studiului

Spre deosebire de alte genuri jurnalistice, editorialul a fost puțin studiat în ciuda importanței și a poziției sale unice în arhitectura unui ziar. Mai mult, acesta promovează un tip de discurs specific cu o retorică aparte, iar modul în care se realizează procesul de persuasiune pe diversele paliere ale textului este de larg interes.

Discursul editorial din presa românească reprezintă o zonă a analizei discursului care nu a fost explorată în detaliu. De fapt, din cauza numărului relativ scăzut de astfel de studii nu doar în peisajul românesc, ci și în cel internațional, editorial este adesea numit 'Cenușăreasa' genurilor jurnalistice. Analizând un număr de 28 de editoriale publicate în trei cotidiane cu acoperire națională, am reușit să scoatem în evidență caracteristicile acestui gen de articol în cazul special

al perioadelor de conflict. Dacă studiile anterioare s-au axat pe tipologia ori funcțiile editorialelor în special prin raportare la alte genuri jurnalistice, studiul nostru se concentrează pe structura retorică, respectiv pe strategiile lingvistice și structurale la care jurnaliștii apelează pentru a-și organiza discursul astfel încât impactul propus asupra cititorului să fie maxim.

Un alt aspect esențial îl reprezintă analiza comparativă intra-culturală a editorialelor publicate în trei dintre cele mai reprezentative publicații 'quality' într-o perioadă marcată de intense tensiuni sociale și politice. O atenție specială este acordată modului în care același conflict, respectiv aceiași actori sunt reprezentați în același cadru socio-politic și cultural.

Având în vedere rolul major pe care editorialele îl joacă în modelarea, chiar în schimbarea opiniei publice, sperăm că studiul nostru va contribui la o mai bună decodare a mesajului acestora prin faptul că evidențiază elementele de bază ale retoricii sale persuasive. Nu trebuie însă considerat decât un efort modest în această direcție.

Metodologie

Metoda noastră de cercetare constă în parcurgerea analitică a literaturii de specialitate, selectarea articolelor de opinie (editorialele) publicate în perioada 9-12 ianuarie 2012 în presa 'quality' din România (*Adevărul*, *Evenimentul Zilei* și *Jurnalul Național*) și analiza corpusului (28 de editoriale) pentru a evidenția caracteristicile acestui tip de articol în perioade de tensiuni politice și sociale.

În cercetarea noastră am încercat o abordare interdisciplinară combinând elemente și teorii din domenii precum retorica și lingvistica (analiza discursului, analiza discursului critic, semantică, pragmatică). Abordarea noastră a fost influențată cu precădere de teoriile lui Teun van Dijk, Norman Fairclough și Barbara Johnstone. Analiza lingvistică comparativă a editorialelor provenite din trei surse diferite, cu orientări ideologice și politici editoriale distincte, demonstra faptul că aceeași realitate obiectivă poate fi prezentată din perspective subiective diferite. O asemenea abordare are menirea de a demonstra că limba devine un instrument în mâinile editorialiștilor care își concepe discursul în așa fel încât să servească interese instituționale sau chiar personale (ale proprietarilor de presă). Astfel, puterea cuvântului în spațiul public devine de necontestat.

Intenția noastră nu a fost aceea de a face diferența între limbajul 'bun' sau 'rău', 'corect' sau 'greșit' folosit în discursul editorial, ori între publicații mai bune sau mai slabe, ci de a identifica strategiile persuasive la care editorialiștii apelează cu precădere în perioade de conflict (când miza devine și mai mare) pentru a câștiga încrederea cititorilor, ghidându-i astfel spre o anumită interpretare a conținutului editorial, ceea ce presupune o situație a acestora de o parte sau alta a conflictului.

Editorialele reprezintă doar un alt exemplu al modului în care scopul scuză mijloacele în folosirea limbajului.

Structura lucrării

Lucrarea este structurată în opt capitole, plus introducerea și concluziile, bibliografia și anexele care conțin forma integrală a tuturor editorialelor analizate în această teză.

Partea introductivă descrie în linii mari contextul general al studiului discursului editorial, enunță obiectivele propuse, subliniază necesitatea acestui demers precum și importanța sa. De asemenea, se oferă și un scurt rezumat al lucrării.

Capitolul 1 - Abordări în studiul limbii și al discursului media - trece în revistă abordări diverse ale analizei discursului, în special al discursului media cu accent pe studiul critic al limbii, pe relația dintre analiza critică a discursului (CDA) și pragmatică, dar și pe legătura dintre mass media și conceptul de putere. În ultima parte a acestui capitol există și o scurtă prezentare a celor mai recente studii efectuate asupra editorialelor.

Capitolul 2 - Puterea presei scrise - ia în discuție, pe scurt, dezvoltarea presei scrise din cele mai vechi timpuri până în prezent, dar și evoluția acesteia în România ultimelor decenii. Mai mult, am considerat necesară o descriere a celor trei publicații luate în discuție (*Adevărul*, *Evenimentul Zilei* și *Jurnalul Național*) din prisma istoriei acestora, a instituțiilor media de care aparțin, a ideologiilor promovate, a principalelor caracteristici care le diferențiază.

Capitolul 3 - Editorialul: caracteristici definitorii - își propune să prezinte acest articol de opinie aparte din mai multe perspective: definiție, evoluție, tipologie, trăsături și exigențe generale.

Capitolul 4 - Discursul de opinie în perioade de conflict - prezintă în detaliu tensiunile care au apărut la începutul anului 2012 în România legate de demisia doctorului Raed Arafat și consecințele socio-politice ulterioare. Editorialul se dovedește încă o dată a fi un seismograf fin al evenimentelor ce au loc în spațiul socio-politic. Mai mult, sunt produse jurnalistice încărcate de semnificații ideologice.

Capitolul 5 - Metodologia și direcțiile de cercetare - ia în discuție în primul rând două dintre cele mai des utilizate metode lingvistice de analiză (analiza calitativă și analiza cantitativă) considerând că o abordare calitativă comparativă a discursului editorial servește cel mai bine obiectivelor stabilite la începutul cercetării. Apoi, cele trei paliere de cercetare (structura retorică a editorialelor, aspecte ale influențării interpretării și strategii structurale de intensificare a mesajului) sunt pe scurt prezentate pentru o mai bună înțelegere a următoarelor trei capitole.

Capitolul 6 - Structura retorică a discursului editorial - vine să confirme faptul că producția acestui tip de discurs este influențată nu doar de factori interni, dar și exteriori procesului jurnalistic. Astfel, structura retorică este modelată de trăsături și constrângeri impuse de genul de opinie, precum și de orientarea ideologică a respectivului ziar. Structura propusă, specifică discursului editorial, constă în cinci nivele retorice: titlul, enunțarea temei, partea expozitivă, partea argumentativă (care cuprinde aprecieri și exemple) și exprimarea unei poziții cu privire la subiectul luat în discuție sau a unei soluții. Nu este obligatoriu ca toate aceste elemente să se regăsească în fiecare editorial și oricum aceasta demarcație poate părea ușor artificială întrucât ele formează și funcționează ca un întreg retoric și semnificativ.

Capitolul 7 - Aspecte relevante legate de manipularea interpretării - pornește de la premisa că în spațiul public al discursului fiecare alegere lingvistică este strategică întrucât acestea pot ghida cititorul înspre o anumită decodare a mesajului editorial. Există o serie de opțiuni în arsenalul fiecărui editorialist: opțiuni legate de reprezentarea acțiunilor, evenimentelor și actorilor implicați; opțiuni legate de reprezentarea informației; opțiuni legate de vocabular și structuri gramaticale; opțiuni legate de încorporarea și reprezentarea altor voci în discursul editorial (intertextualitate) (Johnstone, 2002). În vremuri tulburi, limbajul folosit în articolele de opinie, în special în editoriale, devine un obiect de studiu interesant cu atât mai mult cu cât același eveniment ori aceleași persoane pot fi descrise din unghiuri total diferite, sau anumite puncte de vedere sunt aduse în prim plan cu scopul clar de a ghida cititorii într-o anumită direcție.

Capitolul 8 - Strategii structurale de intensificare a mesajului: incipitul și segmental final - analizează în detaliu rolul pe care primul și ultimul paragraf îl au în amplificarea mesajului central al textului. Chiar dacă acestea pot părea redundante sau chiar irelevante din punctul de vedere al conținutului, ele sunt concepute cu scopul clar de a produce un puternic efect persuasiv asupra cititorilor prin amplificarea unui punct de vedere specific (diferit de la o publicație la alta, în acord cu linia editorială și ideologia respectivei instituții media).

Partea finală – Rezumat, concluzii, discuții – trece în revistă etapele principale ale demersului nostru de cercetare și evidențiază cele mai relevante aspecte cu privire la discursul editorial din presa românească în perioade de conflicte sociale și politice.

La sfârșitul tezei se află Bibliografia completă (inclusiv resursele electronice), respectiv partea de Anexe care conține textul integral al editorialelor analizate în această lucrare extrase din edițiile online ale publicațiilor *Adevărul*, *Evenimentul Zilei* și *Jurnalul Național*.

Bibliografie selectivă

Abbadi, R. (undated) The Construction of Arguments in English and Arabic: A Comparison of the Linguistic Strategies Employed in Editorials, available online at: http://www.ling.mq.edu.au/translation/ctir_working_papers/The%20Construction%20of%20Arguments%20in%20English%20and%20Arabic%20A%20Comparison%20of%20the%20Linguistic%20Strategies%20Employed%20in%20Editorials.pdf. Accessed on 13 November 2012

Ansary, H. and Babaii, E. (2004) The Generic Integrity of Newspaper Editorials: A Systemic Functional Perspective, *Asian EFL Journal* 6(3). Available online at http://www.asian-efl-journal.com/Sept_04_ha&.pdf. Accessed on 26 October 2012

Austin, J.L. (1962) *How to Do Things with Words*, 2nd edition, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press

Bal, Krishna, Saint-Dizier, Patrick (undated) Towards an Analysis of Argumentation Structure and the Strength of Arguments in News Editorials. Available online at <http://www.aisb.org.uk/convention/aisb09/Proceedings/PERSUASIVE/FILES/BalB.pdf>
Accessed on 14 January 2012

Barber, P. (undated) *A Brief History of Newspapers*. Available online at <http://www.historicpages.com/nphist.htm>. Accessed on 23 October 2012

Berry, D. (2004) *The Romanian Mass Media and Cultural Development*, Aldershot: Ashgate Publishing Limited

Bolivar, A. (1994) The Structure of Newspaper Editorials. In M. Coulthard (ed.) *Advances in Written Text Analysis*, pp. 276-294, London: Routledge

Bonyardi, A. (2010) The rhetorical properties of the schematic structure of newspaper editorials: A comparative study of English and Persian editorials. In *Discourse and Communication*, 2010, 4(4), 323-342. Available online at <http://dcm.sagepub.com/content/4/4/323.full.pdf+html>. Accessed on 1 October 2012

- Brannen, J. (1992) Combining Qualitative and Quantitative Approaches: An Overview. In J. Brannen (ed.) *Mixing Methods: Qualitative and Quantitative Research*, Aldershot: Ashgate
- Brown, G. and Yule, G. (1983) *Discourse Analysis*, Cambridge: Cambridge University Press
- Burton, G. (2002) *More than Meets the Eye. An Introduction to Media Studies*, 3rd edition, London: Arnold
- Carter R., Goddard A., Reah D., Sanger K., Bowring M. (2001) *Working with Texts. A Core Introduction to Language Analysis*, 2nd edition, London: Routledge
- Chomsky, N. (1957) *Syntactic Structures*, Berlin: Mouton de Gruyter
- Chomsky, N. (1972) Deep structure, surface structure and semantic interpretation. In *Studies on Semantics in Generative Grammar*, The Hague: Mouton
- Cockcroft, R. and Cockcroft, S. (2005) *Persuading People: An Introduction to Rhetoric*, 2nd edition, Basingstoke: Palgrave, Macmillan
- Coman, M. (2003) *Mass media în România post-comunistă*, Iași: Polirom
- Cottle, S. (2003) (ed.) *Media Organization and Production*, London: Sage
- Fairclough, N. (1989) *Language and Power*, 2nd edition, London: Longman
- Fairclough, N. (1992) *Discourse and Social Change*, Cambridge: Polity Press
- Fairclough, N. (1995a) *Media Discourse*, London: Edward Arnold
- Fairclough, N. (1995b) *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*, Harlow: Longman Group Limited
- Fairclough, N. and Wodak, R. (1997) 'Critical discourse analysis'. In T. Van Dijk (ed.), *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Volume 2. London: Sage, pp.258 – 284
- Fairclough, N. (2001) *Language and Power*, 2nd edition, Harlow: Pearson Education Limited
- Fink, C. C. (2004) *Writing Opinion for Impact*, 2nd edition, Oxford: Blackwell Publishing

- Fowler, R. (1991) *Language in the News. Discourse and Ideology in the Press*, London: Routledge
- Franklin, B, (ed.) (2008) *Pulling Newspaper Apart: Analysing Print Journalism*, New York: Routledge
- Halliday, M.A.K. (1973) *Explorations in the Functions of Language*, London: Edward Arnold
- Halliday, M. and Hassan, R. (1976) *Cohesion in English*, London: Longman Group Ltd.
- Halliday, M.A.K. (1994) *An Introduction to Functional Grammar*, London: Edward Arnold
- Hodgson, F. W. (1997) *Modern Newspaper Practice: A Primer on the Press*, 4th edition, Oxford: Focal Press
- Hoey, M. (1983) *On the Surface of Discourse*, London and Boston: Allen &Unwin
- Hoey, M. (2001) *Textual Interaction: An Introduction to Discourse Analysis*, London: Routledge
- Hooper Gottlieb, A. (2003) Newspapers in the twentieth century. In Shannon E. Martin and David A. Copeland (eds.) *The Function of Newspapers in Society: A Global Perspective*, Westport: Praeger
- Johnstone, B. (2002) *Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell Publishing
- Katajamak, H. And Kostela, M. (2006) 'The Rhetorical Structure of Editorials in English, Swedish and Finnish Business Newspapers'. Teoksessa *Proceedings of the 5th International Aelfe Conference*, pp. 215-219. Actas del V Congreso Internacional AELFE. Prensas Universitarias de Zaragoza. Available online at <http://lipas.uwasa.fi/~hkat/katajamakikoskela.pdf>. accessed on 27 September 2011
- Kress G. and Hodge R. (1979) *Language as Ideology*, London: Routledge
- Levinson, S. C. (1983) *Pragmatics*, Cambridge: Cambridge University Press
- Mey, J. L. (1993) *Pragmatics*, Oxford: Blackwell Publishing
- Petcu, M. (2000) *Tipologia presei românești*, Iași: Institutul European
- Popescu, C. F. (2003) *Manual de jurnalism*, București: Tritonic

- Preda, S. (2006a) *Jurnalismul cultural și de opinie*, Iași: Polirom
- Preda, S. (2006b) *Tehnici de redactare în presa scrisă*, Iași: Polirom
- Rad, I. (ed.) (2007) *Stil și limbaj în mass-media din România*, Iași: Polirom
- Reah, D. (2002) *The Language of Newspapers*, 2nd edition, New York: Routledge
- Richardson, John E. (2007) *Analysing Newspapers. An Approach from Critical Discourse Analysis*, New York: Palgrave Macmillan
- Rivers W. L., McIntyre B and Work, A. (1988) *Writing Opinion: Editorials*, Ames: Iowa State University Press
- Roșca, L. (2004) *Producția textului jurnalistic*, Iași: Polirom
- Rystrom, K. (1983) *The Why, Who and How of the Editorial Page*, New York: Random House
- Sinclair, J. (Ed.) (1995) *Collins COBUILD English Language Dictionary*, London: Harper Collins
- Stevensen, I. (2005) Profits and the Public Interest. The Business of Newspapers and Magazines. In Keeble, R. (ed.) *Print Journalism: A Critical Introduction*, New York: Routledge
- Stonecipher, H. W. (1990) *Editorial and Persuasive Writing: Opinion Functions of the News Media*, 2nd edition, New York: Hastings House
- Van Dijk, T. A. and Kintch, W. (1983) *Strategies of Discourse Comprehension*, New York: Academic Press
- Van Dijk, T. A. (1988) *News as Discourse*, Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Van Dijk, T. A. (1989) 'Race, riots and the press. An analysis of editorials in the British press about the 1985 disorders'. *Gazette*, 43, 1989, pp. 229-253
- Van Dijk, T. A. (1993) *Elite Discourse and Racism*, Sage Series on Race and Ethnic Relations, Vol.6. Newbury Park: Sage Publications

Van Dijk, T. A. (1995) 'Opinions and Ideologies in Editorials', *Paper for the 4th International Symposium of Critical Discourse Analysis, Language, Social Life and Critical Thought*, Athens, 14-16 December, 1995. Available online at <http://www.discourses.org/OldArticles/Opinions%20and%20Ideologies%20in%20the%20Press.pdf>. Accessed on 8 February 2011

Van Dijk, T. A. (1997) *Discourse as Interaction in Society*. In T.A. van Dijk (ed.) *Discourse as Social Interaction* (Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction Volume 2), London: Sage Publications

Van Dijk, T. A. (1998) *Opinions and Ideologies in the Press*. In A. Bell and P. Garrett (eds.), *Approaches to Media Discourse*, pp. 21-64, Oxford: Blackwell. Available online at <http://www.discourses.org/OldArticles/Opinions%20and%20Ideologies%20in%20the%20Press.pdf>. Accessed on 1 November 2012

Van Dijk, T. A. (2000) *Discourse as interaction in society*. In van Dijk (ed.) *Discourse As Social Interaction. Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*, volume 2, London: Sage Publications

Van Dijk, T. A. (2001) *Critical Discourse Analysis*. In D. Schriften, D. Tannen and H. Hamilton (eds.), *The Handbook of Discourse Analysis*, Oxford: Blackwell

Van Dijk, T. A. (2006a) *Discourse and manipulation*. In *Discourse & Society*, vol. 17 (2): 359-383, London: Sage Publication. Available online at www.discourses.org/OldArticles/Discourse%20and%20manipulation.pdf. Accessed 22 March 2012

Van Dijk, T. A. (2006b) 'Ideology and discourse analysis'. In *Journal of Political Ideologies*, Vol. 11 (2), pp. 115-140. Available online at <http://www.discourses.org/OldArticles/Ideology%20and%20discourse%20analysis.pdf>. Accessed on 28 January 2012

Van Dijk, T. A. (2008) *Discourse and Power*, London: Palgrave Macmillan

Wilson, J. (2006) 'Power and Pragmatics'. In Mey, J. (ed.) (2009) *Concise Encyclopedia of Pragmatics*, 2nd edition, Oxford: Elsevier Ltd., pp. 744-747

Wodak, R. (2001) What CDA is about – a summary of its history, important concepts and its developments. In R. Wodak and M. Meyer (eds.) *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: Sage Publications

Yule, G. (1996) *Pragmatics*, Oxford: Oxford University Press

On-line resources

www.adevarul.ro

<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-16610093>

www.discourses.org

www.evenimentulzilei.ro

www.jurnalulnational.ro

http://www.revue-texto.net/Reperes/Glossaires/Glossaire_en.html